

10. lecke

A bélyeg tartozékai

Ívszegély

Mint korábban említettük, a bélyegeket 25, 50, 100 stb. db. bélyegeket tartalmazó ívekben nyomtatják általában. A bélyegkép azonban nem terjed az ív széléig, a bélyegek méretétől függően különböző szélességű ívszegély veszi körbe a bélyegeket. Ezek nem feltétlenül „fehérek”.

Az ívszegélyre a bélyegeket készítő nyomdák különböző ábrákat nyomtathatnak. Ezek az ábrák rendkívül változatosak lehetnek, alkalmazásuk történhet akár a nyomda, akár a posta, akár egyéb érdekből.

Az ívszélien található jelek lehetnek lemezszámok, illesztő jelek, színpróbák, gyártási időpontok, összegző számok, forgalomban tartási időpontok, sőt, akár hirdetések is.

Különböző ívszegélyű bélyegek¹

2000-től a magyar posta a bélyegkészletek nyilvántartásának megkönnyítése céljából bevezette a vonalkódok használatát a bélyegíveken.

Ifjúságért: 100 éve nyerte meg Sziisz Ferenc az első autós nagydíjatbélyeg és Húsvét bélyeg²

Churchill³

Sziisz Ferenc a világ első Grand Prix győztese (magyar származású, szeghalmi születésű versenyző)⁴

¹ Forrás: saját anyag

² Forrás: saját anyag

³ Forrás: <http://www.linternaute.com/television/dossier/06/le-grand-charles/images/churchill.jpg>

⁴ Forrás: http://www3.b92.net/ipb_uploads/post-10919-1149773878.jpg

Szelvény

A posták gyakran adtak, adnak ki szelvényes bélyegeket. Ezek a bélyegek többségében azonos nagyságú, és velük összefüggő papírdarabkával vannak nyomtatva.

A szelvényeken nem tüntetik fel sem a kibocsátó állam vagy posta nevét, és értékjelzés sincs rajtuk, viszont a rájuk nyomtatott ábra, felirat összefüggésben van a bélyeg témájával.

Az első bélyegeket úgynevezett vasárnapi szelvénnel 1893 és 1914 között [Belgiumban](#) adták ki. Ezeken a bélyegeken francia és [flamand](#) nyelven az szerepelt, hogy „Vasárnap ne kézbesítsék.”

Így a feladó a szelvény érintetlenül hagyásával jelezni tudta, hogy nem kívánja a vasárnapi kézbesítést, mert ez a címzett keresztény elveit sértené. Ahol ilyen vetülete nem merült fel a kézbesítésnek, ott a feladó letépte a szelvényt.

Belga bélyegek vasárnapi kézbesítési ívszegéllyel⁵

Magyarországon az 1913-1916-ban kiadott „[Árvíz](#)” néven ismert forgalmi sorozat bélyegeit toldalékkal hosszabbították meg, és erre kettős vonalú keretben „Árvízkárosultaknak külön 2 fillér” szöveget nyomtattak rá. Ezek a szelvények azonban nem voltak még perforációval elválasztva a bélyegtől.

Árvíz-bélyegek⁶

1913-as árvíz⁷

⁵ Forrás: saját anyag

⁶ Forrás: saját anyag

⁷ Forrás:

<http://www.uh.ro:8080/servlet/cikk?cimid=14360>

A magyar posta által kiadott első perforációval elválasztott szelvényes bélyeg az 1949-es „Puskin” blokkpár fogazott változatában került kiadásra.

A Puskin blokkpár fogazott blokkja⁸

A kezdetek óta mind hazánkban, mind a világon számos szelvényes bélyeg jelent meg.

400 éves a Károli Biblia⁹

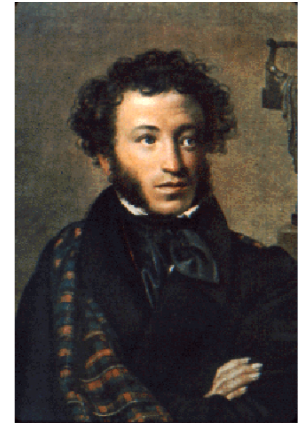
150 éves a magyar lóversenyzés¹⁰

Üresmező

A szelvény és az ívszél keveréke az „üres mező”. Ez akkor jön létre, ha az ívszél a bélyeg méreténél szélesebb és a fogazógép a bélyegképmezőn kívül is leüt. Magyar bélyegeknél először az 1949-es „Petőfi” sorozatnál fordult elő üres mezős bélyeg. Ezt követően az 50-es években gyakran keletkeztek ilyen bélyegek, melyek kedvelt gyűjtési területet képeznek.

Rákosi 60 filléres és 2 Ft-os üresmezős bélyeg¹¹

Puskin¹²

Károli Gáspár Bibliája¹³

Gróf Széchenyi István¹⁴

⁸ Forrás: saját anyag

⁹ Forrás: saját anyag

¹⁰ Forrás: saját anyag

¹¹ Forrás: saját anyag

¹² Forrás: <http://www.berke-nagy.sulinet.hu/stilus/romantika/puskin.gif>

¹³ Forrás: <http://www.igm.hu/somogy/csurgo/karoli.jpg>

¹⁴ Forrás: http://hungaria.org/uploaded/images/20040324-221452_2.jpg